

The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio

Oglasi v tem listu so uspešni

VOLUME XXII. — LETO XXII.

CLEVELAND, OHIO, FRIDAY, (PETEK) AUGUST 25, 1939.

ŠTEVILKA (NUMBER) 198

D. ROOSEVELT PELIRA ZA MIR

Predsednik je naslovil na italijanskega kralja, kancelarja Hitlerja in predsednika poljske republike in apeluje za mir.

WASHINGTON, 24. avgusta. — Predsednik Roosevelt je danes objavil svoja prizadevanja za mir s tem, da je apeliral na italijanskega kralja Viktorja, francoskega kralja, naj "formulira ali predloži predloge za mirno reševanje krize."

William Phillips, poslanik Združenih držav, je bil danes s predstojnikom Mussolinija in s predstojnikom Hitlerja, katere je izročil predsednikov apel. Predsednik Roosevelt je splošno mnenje in mnenje ameriškega ljudstva je, da mora veličanstvo in vlada vsake države imeti blagodejno vpliv na se prepreči izbruh vojne.

Če bi vojna bi povzročila smrt vseh narodov, vojskuje se in nevtralnih, zmago in premaganih in bi bila zrna za nekatere vlade in če, ki bi bili po tej vojni središče prizadevanj.

Apel Roosevelt tudi na kancelarja Hitlerja in na predsednika poljske republike.

Apel na mirovni predsednika Roosevelta

24. avgusta. — Apel predsednika Roosevelta, katere je naslovil na italijanskega kralja, kancelarja Hitlerja in na predsednika poljske republike, da bi slednji zastavil vpliv, da se odvrne nevarnost preteče vojne, je bil sprejet v Rimu z oficijelnim molkom.

Apel ni še ničesar znano, če bo kralj odgovoril predstojniku na ta apel, kakor tudi mnenje, če bo zastavil svoj vpliv na merodajnem mestu, da se odvrne vojna.

Apel dveh italijanskih poslanikov "Conte di Savoia" in "Augustus" v New York je bilo gojeno.

Mimogrede
Ker tako, da se lahko bolj pravite za veliki zabavni večer bivših slovenskih vojakov v New Yorku, št. 273 Avenue C, boji omenjeno, da se bo v soboto 26. avgusta v prijaznem Pintarjevem dvoranu v slučaju slabega vremena v Knausovi dvorani št. Clair Ave. Pridite in zabavajte se v veselju družbi.

Pad na 6-letnega otroka
Policijska je aretirala in zaprla 38 let starega moža, ki je obtožen, da je izvalil nekoga deklico v Kingsbury Run. To je krininalno napad. Deklica prišla domov ter se odzvala staršem, kaj se je zgodilo. Starši poklicali policijo, ki je moža, kateri je njihov otrok aretirala. Mož je priznal.

Poroka
Miss Mary Jerše, hčerka Mr. Johna Jeršeta, 1021 E. 72 St. poroči jutri ob desetih v cerkvi sv. Vida z Mr. Williamom Petersonom, sinom Mr. in Mrs. Johna Perušek, 14814 Hale Ave. Destitike!

Parlament je dal premierju Chamberlainu zaupnico in diktatorsko polnomoč

Dežela je postavljena na vojno bazo. — Ženske in otroci so pričeli odhajati iz Londona na podeželje. — Dogotavljanje zadnjih obrambnih mer v londonskih parkih.

LONDON, 24. avgusta. — Premier Chamberlain, ki je po obeh zbornicah parlamenta pooblaščen z neomejeno oblastjo, je pričel uvajati potrebne odredbe, da spravi Anglijo na vojno bazo.

Obe zbornici parlamenta sta mu dali rekordno zaupnico in polnomoč, ko je izjavil, da stoji Anglija pred največjo nevarnostjo vojne, tako da vlada poslej lahko odloča o vseh potrebah z enostavnimi dekreti.

Blokada vhoda v Baltično morje
Angleška bojna mornarica je potegnila bariero preko Skagerraka, strateške ožine, obvladuje vhod v Baltično morje.

Parlament se je razšel do prihodnjega torka, toda Chamberlain je sporočil vsem članom, naj bodo v trenutni pripravljenosti, ako se jih pokliče k zasedanju pred določenim dnem.

Zunanji urad je obvestil svoje državljanke, ki se nahajajo na počitnicah v inozemstvu, naj pridejo nemudoma domov. Ženske in otroci so pričeli odhajati iz Londona na podeželje. Delavci kopljejo v londonskih parkih jarke, dokončujejo podzemna zaklonišča proti bombam iz zraka in nemeščajo topove na strateških točkah.

V Evropi je danes pod orožjem že enajst milijonov mož, v tem številu pa ni vsčeto moštvo mornaric in zračnih sil.

AMERIŠKA POMOČ KITAJSKI
WASHINGTON. — Poučeni krogi trde, da je ameriška vlada prevzela obveznost, da bo kupila 6 milijonov unč kitajskega srebra po sedanjem tečaju, to je 5 centov za unčo. Tako bo kitajska vlada dobila od ameriške vlade več kot dva milijona dolarjev. Dogovor je že sklenjen. Jasna je težnja washingtonske vlade, da tako podpre Kitajsko v njenem odporu proti Japoniki.

Piknik
Naznanjam vsem čitateljem lista "Naprej", da imamo še en izlet v prosti naravo, v soboto, dne 26. avgusta na Louis Erhardjeve prostore na Grand Boulevardu. Odbor bo skrbel, da ne bo nobenemu dolg čas. Pohitimo se enkrat v prosti naravo in se tam še malo poveselimo. — J. Zimmerman.

Darovi za "Zarjo"
Ker se niso mogli vdeležiti piknika samostojne "Zarje", so darovali: družina "Kras" iz 14700 Westropp Ave. \$5.00, Mrs. Frances Candon iz 1058 E. 72 St. pa \$1.00. Iskrena hvala!

Zadušnica
V nedeljo 27. avgusta, ob 10. uri se bo bralo v cerkvi sv. Pavla na E. 40 St. maša za pokojno Molly Fajfar, v spomin četrte obletnice njene smrti. Sorodniki in prijatelji so vabljeni, da se udeležijo.

Seja
Nocoj se vrši seja ženskega odseka Slov. nar. doma na St. Clair Ave. Prosi se vse članice, da so gotovo navzoče. Seja se prične ob 8. uri v ravadnih prostorih.

Vaja
Danes točno ob 7:30 zvečer se prične vaja dram. društ. Anton Verovšek v Slov. del. domu na Waterloo Rd.

Na obisk
Mr. John Zigman in Mr. Tony Kern oba iz Strabane, Pa. sta včeraj obiskala naš urad. Tukaj sta samo za en dan. Dobrodošla v naši naselbini!

STRAH NEWYORSKIH RAKETIRJEV

Na sliki sta okrajni pravdnik Thomas A. Dewey in njegova mati. Kakor znano, je Dewey strah newyorških raketirjev, ki jih neutrudno zasleduje in preganja.

"HEIL HITLER — RDEČA FRONTA"

BERLIN, 24. avgusta. — Ruski komunisti so danes v slavi in časti v uradih nacistične Nemčije.

Vladni in drugi uradniki se ob srečanju in shajanju šaljivo pozdravljajo: "Heil Hitler — Die Rote Fronte" (Heil Hitler — rdeča fronta!).

Pred nekaj tedni ali celo še pred nekaj dnevi bi pomenil tak pozdrav — koncentracijsko taborišče... Tempora mutantur.

Samomor Germana Buscha, diktatorja države Bolivije

Predsednik se je baje ustrelil tekom zabave v svojem domu. — Pravijo da je bil pobit in otožen.

LA PAZ, Bolivija, 24. avgusta. — German Busch, 35 let stari predsednik in diktator Bolivije, se je danes zjutraj ob petih ustrelil. Ministrski svet, ki se je sestel k nujni seji, je imenoval generala Quintanilla za provizoričnega predsednika republike.

Ministrstvo propagande je izjavilo, da je bil predsednik Busch v zadnjem času zaradi preobličice intenzivnega dela zelo pobit in otožen.

Kakor ve povedati oficijelna verzija, je predsednik Busch prisostvoval na svojem domu zabavi, ki je bila prirejena v proslavo rojstnega dne njegovega svaka, Japonca Koviči Seitja. Nekaj minut zatem, ko je predsednik odšel v gornje nadstropje, so gostje začuli strel. Ko so prihiteli v prvo nadstropje, so našli tam predsednika mrtvega, s kroglo v senu.

SPOROČILO FRANCIJE POSLANIKOM

PARIZ 23. avgusta. — Francoska vlada sporočila vsem svojim poslanikom v Evropi, naj obvestijo vlade, pri katerih so kreditirani, o francoskem trdnem odloku, da bo Francija napovedala Nemčiji vojno v slučaju, če slednja napade Poljsko.

JAPONCI UNIČILI 99 RUSKIH LETAL

HAILAR, Mančukuo. — Japonci poročajo, da so v ponedeljek v zračnih bojih v Zunanji Mongoliji sestrelili iz zraka 99 sovjetskih letal. 61 letal so baje sestrelili v Nomonhan okraju, 38 pa v bližini raznih baz ob meji.

Povečana trgovina

Odprtija novo predelanih prostorov Mr. Fred Jazbeca, ki je združil z mesnico tudi grocerijsko trgovino na 821 East 22nd St. Otvoritev trgovine je danes in jutri. Vsak, kdor kupi za \$1.00 ali več blaga, danes ali jutri, dobi z nakupom brezplačno 1 ft. kave, 1 kruh in ročno torbico. Blago najboljše kakovosti, cene zmerne. Se priporoča za obisk.

Poljska bo odgovorila na invazijo svojega ozemlja s svojimi topovi

Poljska bo branila svoje pravice in svoje ozemlje, neglede na posledice. — "Anšlusa" Gdanska k Nemčiji ne dovoli. — Dežela je pripravljena na vse.

VARŠAVA, 24. avgusta. — Pet in trideset milijonski poljski narod je pripravljen na vse, naj pride karkoli. V vseh poljskih krogih vlada naziranje, da je kriza dosegla svoj višek in da je treba še enkrat jasno definirati stališče Poljske.

Tukaj ni bilo nobenega potrdila vesti, da je bil minister Jožef Beck povabljen k Hitlerju in splošno prepričanje vlada, ki se je minister takemu povabilu ne bi odzval, tudi če bi ga prejel.

Poljsko časopisje z vehemenco poudarja, da je Poljska slejkoprej pripravljena, braniti "svoje pravice in svoje ozemlje, neglede na posledice."

Odgovor na nemški bluf, je poljski gnev

Neki poljski časopis je objavil včeraj tozadavni članek v naslovu v velikih črkah, ki se je glasil: "Poljska je pripravljena. Na nemški bluf odgovarjamo z gnevom. Vsaka invazija dežele bo pozdravljena s topovi."

Na zunanje je Poljska mirna. Kavarne in ulice so polne ljudstva, ki je sicer mirno, toda na jeziku vseh je vprašanje: — "Kdaj? Koliko časa še?"

Nobenega anšlusa!

VARŠAVA, 24. avgusta. — Danes se je oficijelno in avtoritativno naznanilo, da ne bo Poljska dovolila nobenega "anšlusa" Gdanska z Nemčijo. — Poljska vlada je poklicala v službo tudi vse razpoložljivo poljsko ženstvo, ki se bo udeleževala v bolnišnicah in pri drugih delih.

Poroka

Jutri, v soboto se poroči Miss Hermina Cernelich, hčerka Mrs. A. Cernelich 403 East 146 St. z Mr. John Dolsakom, sinom Mr. in Mrs. Frank Dolsak, 452 E. 158th St. Poroka se vrši v cerkvi sv. Jeroma ob 9. uri zjutraj. Prijatelji in sorodniki so vabljeni, da se udeležijo. Mlademu paru želimo obilo sreče!

Balinarska tekma

V Maple Heights se vrši v nedeljo 27. avgusta ob 1:30 popoldne balinarska tekma med ženskami. Gospodinjski klub z Jutrovega se udari z Gospodinjstkim klubom iz Maple Heights. Pridite pogledat, katere bodo zmagale.

PROTI POLJSKI BO UVEDENA "KAZENSKA EKSPEDICIJA"

Nacisti so zdaj bolj kakor kdajkoli prepričani, da Anglija in Francija ne bosta šli v vojno.

POSVETOVANJE NACIJSKIH OBLASTNIKOV JE TRAJALO SKORO VSO NOČ

BERLIN, 25. avgusta. — Kancelar Hitler se je skoraj vso noč posvetoval s svojimi najintimnejšimi zaupniki o govoru angleškega premierja Chamberlaina, o rusko-nemškem paktu in prihodnjih potezah nemške vlade.

Chamberlainov govor je bil označen za popolnoma "negativen."

Seje so se udeležili najintimnejši Hitlerjevi sodelavci: maršal Goering, minister zunanjih zadev Ribbentrop, minister propagande Goebbels in Rudolf Hess, Hitlerjev voditelj stranke. Poleg teh so bili navzoči tudi visoki častniki.

Slika položaja

NEMCIJA ne bo napovedala Poljski vojne, temveč bo poslala v Poljsko "kazensko ekspedicijo," ki naj vzpostavi "mir in red." Ena izmed pokrajin, katero je treba predvsem "zaščititi pred izgredi," je Gornja Šlezija, kjer so bogati naravni skladi cinka, železa, bakra in premoga. Da se zavaruje te zaloge, se mora "poljsko kazensko akcijo" v Šleziji izvesti bliskovito, da ne bodo imeli Poljaki časa dinamitirati rovov.

PO CHAMBERLAINOVEM govoru so kancelar Hitler in njegovi svetovalci bolj kot kdaj prepričani, da Anglija in Francija ne bosta šli v vojno.

PRIPRAVE za proslavo bitke pri Tannenbergu, katera proslava se bo vršila v nedeljo v Vzhodni Prusiji, se nadaljujejo, kar pomeni, da bo do tačas "kazenska ekspedicijska" napram Poljakom že končana.

ŠTIRI MISIJONARJI ŽRTVE LETALSKE NESREČE

PARIZ, — Havas poroča iz Moresbya na Novi Gvineji, da se je ponesrečilo potniško letalo, s katerim so potovali štirje katoliški misijonarji. Kmalu po startu je zaradi nekega defekta tresčilo na zemljo in se popolnoma razbilo. Vsi 4 potniki s pilotom vred so se ubili.

SINOVA JE PRIKLENIL

ELIZABETH, N. J., 24. avgusta. — Joseph Naturile je bil danes pred tujakškim sodiščem obsojen na probacijo za leto dni, ker je priklenil doma z verigo svoja sinova, da bi ju na ta način pridržal doma. Sodnik mu je naredil primerno priliko in dejal, da hoče obtoženec ustaviti kazalec časa in pripraviti v današnjo dobo zopet srednji vek.

Assessment

Nocoj pobirajo tajniki društva assessment v spodnji dvorani v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. ob navadni uri.

Seja

Dram. društ. Naša Zvezda ima svojo redno mesečno sejo nocoj ob 8. pri v Slov. društ. domu na Recher Ave. Prosi se vse nadzornike, nove in stare, da se udeležijo seje. — Taj.

Odhod angleške in francoske vojaške misije iz Moskve

Angleška in francoska vojaška misija se ni poslovila od ruskih častnikov in uradnikov.

MOSKVA, 24. avgusta. — Angleška in francoska vojaška misija, ki sta si rezervirali prostore na vlak, ki je odpeljal iz Moskve nekaj minut po polnoči, sta preklicali svoje rezervacije, ker sta se nenadoma odločili, da odpotujeta jutri.

Na vprašanje, če se bodo razgovori vojaških strokovnjakov morda jutri nadaljevali, niso dali člani komisije nobenega odgovora. Zato se sodi, da so preklicali svoje prostore samo zato, ker so se premislili in bodo mesto z vlakom odpotovali z letali.

Kakšni so občutki francoskih in angleških vojaških strokovnjakov, je razvidno najbolj jasno iz dejstva, da se niso poslovili od svojih ruskih kolegov in drugih uradnikov.

Doležal se je v celici obesil

CLEVELAND. — Franka Doležala, ki je bil obtožen in osumljen, da je bil on morilec žrtev, katerih posamezne kose trupel so našli ljudje na različnih mestih, so našli v njegovi celici obešenega.

Koroner Samuel R. Gerber je izjavil, da je Doležal izvršil samomor in da zato ni potrebna obdukcija njegovega trupla, ker ni govora, da bi bil nad njim izvršen zločin.

Doležalov brat Charles Doležal, star 44 let in stanujoč na 3159 W. 43rd St., pa zahteva obdukcijo trupla, ker je bilo rečeno, da so z Doležalom v ječi brutalno postopali.

HITLER DOSPTEL V BERLIN

BERLIN, 24. avgusta. — Kancelar Hitler je danes nepričakovano prispel z letalom iz svojega bivališča v bavarskih Alpah na berlinsko letališče Tempelhoff. Firerja je pozdravil na letališču italijanski poslanik Bernardo Attolico, s katerim je Hitler nekaj minut govoril, nakar se je odpeljal v mesto.

AMERIKANCI NAJ ODIDEJO

BERLIN, 24. avgusta. — Ameriško poslanstvo je danes svetovalo — in sicer zdaj prvič — ameriškim državljanom, da naj čimprej mogoče zapuste Nemčijo in se vrnejo v domovino. Prav tak nasvet je dalo angleškimi državljanom angleško poslanstvo.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE - HENDERSON 5311-5312
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto.....\$5.50
za 6 mesecev.....\$3.00; za 3 mesece.....\$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici za celo leto.....\$6.00
za 6 mesecev.....\$3.25; za 3 mesece.....\$1.50
Za Zedinjene države za celo leto.....\$4.50
za 6 mesecev.....\$2.50; za 3 mesece.....\$1.50
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inosemne države:
za celo leto.....\$8.00 za 6 mesecev.....\$4.00;

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

EVROPSKA POZORNICA JE PRAVLJENA

Angleški premier Chamberlain je izjavil včeraj pred nižjo zbornico, da se nahaja Anglija na pragu vojne ter da je položaj tako resen, da je treba zavzeti nemudoma drastične korake.

Chamberlain je izjavil, da je Hitler povedal Veliki Britaniji, da zahteva Nemčija svobodne roke v vzhodni Evropi. Ako se Velika Britanija ali katerakoli druga država postavi po robu namenom Nemčije, mora sama sebi pripisati posledice za vojno, ki bi v tem slučaju nastala.

Nekoliko prej, preden se je sestal angleški parlament, se je vršil posvet kralja s kabinetom, nakar je podpisal kralj z velikim kraljevskim pečatom zapečateni ukaz za mobilizacijo vseh angleških kopnih, pomorskih in letalskih sil.

Chamberlain je povedal pred parlamentom, da postaja evropska situacija z vsakim dnem nevarnejša. "Dočim so se vršila med Poljsko in Nemčijo pogajanja zaradi carinskih zadev, je pričelo nemško časopisje s silnimi napadi na poljsko vlado, da vzemiri in razbesni javno mnenje. Nemčija je danes z vsem pripravljena na vojno," je rekel Chamberlain.

Ko je nato omenil zgodbe v nemškem časopisju o poljskih grozovitostih napram Nemcem, je dejal: "Ne moremo si kaj, da ne bi opazili velike sličnosti med temi zgodbami in onimi, ki jih je natisnilo nemško časopisje lansko leto z ozirom na Češkoslovaško."

Angleško-francosko-ruska pogajanja so šla gladko izpod rok, ko je padla kot bomba vest o nemško-ruskem paktu. Prva dolžnost angleške vlade je zdaj, da se proglasi, da obligacije angleške vlade do Poljske s tem niso prizadete.

Anglija in Francija sta obljubili v slučaju napada Poljski svojo pomoč, in svojo obljubo bosta držali.

V Nemčiji vlada nepopisno veselje nad nemškim uspehom v Moskvi in nacisti pravijo, da pomeni rusko-nemški pakt največji državniški triumf kancelarja Hitlerja. Nemška armada je vsako minuto pripravljena na udar, čim izreče Hitler svoj usodni "Naprej!" Nacisti so prepričani, da mora vsak trenutek počiti, Hitler pa molči.

Na londonskih ulicah je danes toliko vojakov, kolikor jih še ni bilo izza svetovne vojne. Angleške oblasti so izdale nove nujne ukaze; Policisti imajo obvestiti vse hišne gospodarje, slednji pa vse svoje najemnike, da čim bodo poslej dali signali, da se bliža mestu zračni napad, se morajo nemudoma pogasiti vse luči v stanovanjih. V hiše, kjer bodo gorele še luči, bodo nasilno vdrli policisti ter jih pogasili. Vse poulične svetilke so zasturte, avtomobili in busi pa bodo opremljeni z nove vrste lučmi, ki mečejo medel, modri sijaj.

Skozi Pariz se pomikajo nepregledne kolone vojaštva, ki odhaja na Maginotovo črto. Pred njim so prišli oddelki tehnikov in specialistov, ki so pripravili vse potrebno, zdaj gredo za njimi bojovniki prvih pozivov, ki bodo zasedli utrdbe. Vse železniške postaje so natrane ljudi. Z vojaški prihajajo njih matere, žene, neveste in ostali sorodniki, da se še enkrat poslovijo od svojih dragih, od katerih je to morda zadnje slovo. Mnogo žensk, ki so bolj emocionalne kot Angležinje, ob slovesu joka.

Ljudje, ki so se prej posluževali busov za svojo transportacijo, morajo hoditi peš. Sedem sto avto busov je bilo rekviriranih za prevoz vojaštva. Umetniški zakladi, dragocene slike in drugo, kar je bilo nakupičeno v muzejih v Versaillesu in Louvre-u, je zdaj varno spravljeno pod zemljo.

Ostali položaj pa je sledeč: Japonska je sporočila Angliji, da je prepovedala vsako nadaljno proti-angleško kampanjo v Kitajski. Poljska je stisnila zobe in pričakuje trdno odločeno tega, kar ima priti. Madžarska je odločena, da ostane nevtralna. Španija, ki je zaprepačena nad novico o nemško-ruski zvezi, ker je nedavno podpisala z Nemčijo anti-

UREDNIKOVA POŠTA

ODGOVOR JOHN GLOBOKARJU

V 192. številki Enakopravnosti se John Globokar, delavec pri Fisher Body, pere radi dela, ki ga je opravljal za časa zadnje stavke avtnih mehanikov pri General Motors. To njegovo izgovorjenje glede nekakšne upravičbe do dela za časa stavke, pa ni v smislu 100% unijonista in priložena izjava korespondenega tajnika John DeVita, od lokal št. 45 U.A.W.—CIO dovolj jasno dokazuje, kdo laže in kdo je lojalen član unije. John Globokar se sedaj, ko je stavka dobljena, jezi na one člane unije, kateri so ga razgovarjali, ko je hodil na delo skozi piketno linijo, da naj neha z delom, in katere sedaj hoče obmetavati z lažniki pred našo javnostjo in s tem se hoče iskazati, da je on boljši unijist kot pa oni, ki so piketirali vhode, kdo laže in kdo na delo. Zato se Lojze in Martine ne bosta podala takemu namigavanju in želita, da naj javnost jasno, da se ne dela več na 1939 modelih, vse druge priprave za 1940 modele pa spadajo v področje avtnih mehanikov. Ja, ja, John Globokar bi rad služil dvema gospodoma, ampak za 100% unijiste to ne drži, in vse to "flirtanje" si pripiši kar sami sebi.

Lojze Furlan
Martin Plut
"Lojze in Martine"

Dear Editor:

In reply to John Globocar's recent letter in your paper, we wish to clarify a few points.

First of all, when the strike was called on July 10th, Globocar was paid up for the month of January, 1939, making him six months delinquent in his dues. When he was granted a pass to go to work, because he claimed he was working on 1939 work, but, after working for a week it was brought to our attention that Globocar was working on 1940 models. Globocar was then questioned by the Recording Secretary about working on 1940 models. He denied this. On this same day he paid one dollar in dues, which was accepted. On the following day, Friday, he was told by the Recording Secretary, John De Vito, who was issuing the passes, that he could not have a pass, that he was working on 1940 work and the Union didn't want him to go to work, and if he did go in, he would have to go through the picket line. Globocar said, "That's all right. I have \$5.00 and want to pay five months dues." He was told that this payment of \$5.00 in dues would not alter the previous decision on the pass. He was told to see the Financial Secretary, in regard to paying his dues. He paid the \$5.00 which brought him up to date in his dues. He talked to the financial secretary about the pass and did not mention he was working on 1940 models and therefore the financial secretary granted him a pass. He entered the plant on Friday with this pass. The fi-

nancial secretary said that he did not know any of the facts of the case and that Globocar stated that he was working on 1939 work.

From July 17 he never tried to get any more passes and to our knowledge never went to work any more.

This release is sent to you for the simple reason of clarifying the facts in the case.

Fraternal yours,
John De Vito, Recording Secretary.

Collinwood dobi slovenskega zdravnika

Tragična resnica je, da Slovenci imamo premalo zdravnikov med nami. Kar jih imamo so prežaposleni, da bi nudili vso pomoč katero bi sami radi. Ta vrzel se bo malo zmanjšala ob dobrodošlem prihodu in otvoritvi modernemu opremljenega urada Dr. Carl G. Opaskarja. Namenil se je, da bo ustanovil svoj urad v Collinwoodu, v poslojpu Cleveland Trust banke na vogalu 152. ceste in Pepper Avenue, ali 740 E. 152nd Street.

Opaskarjeva družina je dobro znana med nami. Mr. in Mrs. Frank Opaskar sta svoje otroke vzgojila tako da bodo v korist človeški družbi. Franceta so dali študirati za odvetnika, Vincenta za dentista, hčer Stonisla za učiteljico in Karola pa za zdravnika. Slednji je začel šolanje v farni šoli sv. Vida, višjo šolo je izvršil v Roosevelt Junior High School ter Cathedral Latin. Kolegij si je izbral John Carroll University, in ko je tam skončal se je napolil na St. Louisko univerzo, kjer je leta 1935 dobil diplomu z naslovom — Bachelor of Science and Medicine. Dve leti nazaj je skončal vse svoje redne in izredne medicinske študije in dobil zdravniško diplomu. Iz spričeval in diplom sem povzel, da se je marljivo učil in da je prvačil med sorazredniki, kar je razveseljivo in v korist vseh onih, ki ga bomo poklicali za zdravniško pomoč.

Smatram da najbolj važno za nas je to, da je zadnjih par let bil zaposlen kot zdravnik v St. Alexis Hospital ter v Polyclinic Hospital, torej ima bogate skušnje v zdravljenju in operacijah. Njegova osebnost bo menda v tem, da je dober za operacije, porode in v zdravljenju otrok. Matere lahko pozdravite njegov prihod z največjim navdušenjem. Skušnje je torej imel dovolj vsestransko in smelo pričakujemo od njega, da bo zelo uspešen v svojem delu. Ker poznam njegovo natančnost, točnost in vstrajnost sem gotov, da bo njegova karijera med nami plodonosna in zato mu vnaprejšnji kličem, dobrodošel Dr. Carl G. Opaskar. Uverjen sem, da bo njegovo delo med nami v ponos njemu in ostalim kolegom — slovenskim zdravnikom!

Ker je dobro rutiniran in ima bogate izkušnje v navedenem in splošnem zdravilstvu, je dobro, da ga sprejmemo med nas s tisto dobro voljo kot jo sam prinese. S tem si bomo pridobili in pridržali zase dobrega zdravnika in lojalnega sina slovenskih starišev. Čim več jih bo prišlo med naše vrste tem bolj

bo prilika za ostale zdravnike, da bodo nudili večjo zdravniško potrebo.

Upam in želim, da ni daleč čas ko bomo imeli svojo bolnišnico in kliniko. To je mogoče, neobhodno potrebno in izvedljivo ako se zavzamemo za to. Kaj lepšega kot svoje zdravnike, imevno da so tu všteti lahko tudi zobozdravniki in naše bolnišniške strežnice, kaj bolj zanesljivejše in sigurnejše za okrevanje kot popolnoma zaupanje svojega zdravnika slovenskim zdravnikom Clevelanda!

O tem kaj več ob drugi priliki.

Dr. Karol G. Opaskar, pozdravljen in dobrodošel med Collinwoodske Slovence!

Joseph A. Siskovich

Število rojstev narasča

Letna statistika Društva narodov o številu rojstev v lanskem letu je zanimiva predvsem z avtoriteto tega, ker kaže, da se razlika v demografskem pogledu, ki se je kazala doslej med "totalitarnimi" in "liberalnimi" državami zmanjšuje. V zadnjih deželah je bilo opažati, da število rojstev leto za letom nazadnje, lansko leto pa se v tem oziru ni pokazal samo zastoj, temveč je vidna celo neka porast.

Ta porast zadeva v Evropi predvsem Veliko Britanijo, Belgijo, Holandsko, baltske dežele, Skandinavijo in Švico, zunaj Evrope pa Zedinjene države, Avstralijo in Novo Zelandijo. Tako kaže statistika Društva narodov, da so rojstva v Veliki Britaniji v dobi med 1935. in 1938. od 711,000 narasla na 735,000, v Belgiji od 127,000 na 130,000, na Holandskem od 170,000 na 178,000 na Švedskem od 85,000 na 93,000, v Zedinjenih državah od 2,155,000 na 2,300,000, v Avstraliji od 111,000 na 120,000 in v Novi Zelandiji od 23,000 na 27,000.

Nasprotno pa je število rojstev v Franciji v istem času padlo od 640,000 na 612,000. To je sploh najnižje število rojstev za to deželo. Nazadovale je tudi število porok v Franciji od 284,000 na 273,000.

Iz statistike Društva narodov, ki se naslanja na najbolj zanesljive vire, je nadalje razvidno, da je imela Rusija po ljudskem štetju v letošnjem januarju 170,500,000 prebivalcev, Nemčija pa ima po vključitvi Avstrije, Sudetov in Klajpede 79,800,000 prebivalcev. Razmerno število rojstev je v starem delu Nemčije od 14.7 odstotka v l. 1935. naraslo na 19.7 odstotka v lanskem letu, v bivši Avstriji pa je pribitek rojstev zelo šibek.

LJUDSTVO, KI SE VESELI, DA IZUMIRA

Neka ameriška znanstvena odprava je v Venezueli proučevala življenje in navade doslej skoraj neznanega indijskega plemena Jarurovcev.

Ugotovila je, da se je to ljudstvo samo obsodilo na izumiranje.

Pred kakšnimi desetimi leti se je pogovarju sanjalo, da je prišla boginja Kuma, najvišja izmed njihovih boginj, k njemu in mu dejala, da so dnevi Jarurovcev na zemlji šteti in da so se v nebesih že pripravili na njih sprejem. Jarurovci naj več ne sklepajo zakonov in naj si ne dovoljujejo več otrok.

Poglarar je strogo pazil na to, da so se njegovi rojaki držali zapovedi boginje. Kume.

Ce preide kakšen mesec, ne da bi rodil Jarurovcem otrok, proslavijo to stvar z velikim praznikom, med tem ko smatra-

jo rojstvo novega otroka za veliko nesrečo.

Danes je Jarurovcev še kakšnih 1500 a približno v šestdesetih letih bo ljudstvo izginito, če bo še nadalje verjelo sanjam svojega poglararja.

Izumitelj zapirala na poteg

'Pred kratkim je vseučilišče v Goeteborgu na Švedskem podelilo Eriku Sundu častni doktorat.

S tem so po mnogih letih priznali zasluge in delo moža, ki je modernemu svetu podaril danes zelo važen predmet vsakdanje rabe. Pred kakšnimi 35 leti je Erik Sund izumil namreč zapiralo na poteg in celo v napredni Ameriki je potreboval desetletja, preden je svoj izum spravil do priznanja in v promet. Danes menda ni dežele, kjer bi tega zapirala v njegovih mnogostranskih uporabah ne poznali.

Spočetka je bila gola kovina zapirala na poteg, ki je ovirala, da ni mogel povsod prodrati. V zadnjih letih pa so ga pričeli izdelovati iz nerjaveče kovine ter iz raznih umetnih snovi, tako da ga je dobiti tudi že v vseh barvah. Sundov izum ni takšen, da bi človeštvo brez njega ne moglo živeti, vsekako pa je važen donesek k njegovi civilizacijski stopnji.

RUSKA VOJNA MORNARICA

O ruski vojni mornarici so v Moskvi objavili prve podrobnejše podatke. 24. t. m. je bil namreč dan vojne mornarice in ob tej priliki je ljudski poverjenik za gradnjo vojnih ladij Tevosjan izjavil, da je sovjetska vlada v teku obeh petletk zgradila štirikrat toliko ladij s trikrat toliko tonaže, kolikor carski režim v zadnjih desetih letih pred svetovno vojno.

Ker so takrat zgradili skupaj 120 ladij z 286,000 tonami, se da izračunati, da se je rusko vojno brodogradništvo v zadnjih desetih letih pomnožilo toorej za okroglo 480 ladij vseh tipov s skupaj 858,000 tonami.

Ruske podmornice, je dejal Tevosjan, so popolnoma sposobne, da doprinejo tako v Vzhodnem morju kakor v Črnem morju, v Severnem Ledenem morju in predvsem na Daljnem vzhodu svoj del k obrambi dežele.

KANARČEK REŠIL BANKO

V Rimu so nekoč gosi rešile Kapitol, v Melbourneu v Avstraliji pa je majhnemu kanarčku pripadla čast, da je rešil Kolonialno benko.

V velikem poslojpu je nastal požar in v najvišjem nadstropju so mnogi ljudje mirno spali, ne da bi slutili nevarnost, ki jim je pretela. Nenadno jih je zbudil neobičajen hrup. Bil je kanarček, ki je namesto svojega žrvgoljenja vreščal na način, ka-

ŠKRAT

ANEKDOTA

Neke nedelje je prošel Trnjevec, da bi mu posodil la, da bo šel po apno, ker v ponedeljek zidar že potreboval. — Trnjevec je pozabil in je rekel: "Jaz že dam apno, ne vem, če bo vol hotel in danes nedelja."

Sosed je razumel opombo dar je rekel: "Saj vol ne božjih zapovedi!" "No potem sta pa oba oboje se je mamuznil Trnjevec in ni dal vola.

Peter je šel v opero, "lahko dam libreto?" je vprašal biljeter.

"Hvala, ne pojem zrak," odgovoril Peter.

"Ne vem, kaj naj bi bilo, kako bi moralo biti, kaj seboj dario za rojstni dan?" "Nu, pri nas dobite lahko od risalnega žeblička, če ne oprave."

"Ali bi mi lahko dali, kar bi bilo v sredi med?"

V oknu male kavarnice napis: Vsak dan umetniški cert.

Gost je sedel in vprašal nekaj časa: "Plačilni, kaj muziki?"

"Muziki?" se je začel čilni. "Naše cevi so pos-

OTROSKA TRAGEDIJA

V bližini Piacente se je dila velika nesreča. Skupaj trok neke fašistične vojske kolonije se je kopala v skem rokavu Pada. Neka letna deklica je zašla v globoko voda in jo je tok sel s seboj. Dve drugi deklici neki deček so skočili takoj do, da jo rešijo. Vsi štiri so utonili, še preden je bilo nadzirano osebje.

kršnega pri malem pitju bili navajeni. Ljudje, ki to vreščanje zbudilo, so potem še časa, da so posredovali na nevarnost in Hitro so poskrbeli tudi da so gasilci pravočasno li požar, ki bi drugace vse poslopje.

Lastnik rumenega pivnice je bil tega kupil za kakšno din, je odklonil ponudbo, ga prodal za okroglo 7000 narjev. Toliko so mu malega naslednika kapitol gosi že ponudili.

Jugoslovanski pevci

Dospeli so s parnikom Cunard White Star proge "Britannic" in bodo več koncertov.

Na sliki so od leve na desno: Mroch Seferovich, Rasa Radenkovich in Mirko Markovich, ki so priljubljeni jugoslovanski radijski pevci, ki so nedavno prišli iz Jugoslavije na parniku Cunard

Borba med puščavo in človekom

"Afrika se bo zadušila v peščini" — "Sahara naskakuje kolinje", tako so se glasili debeli naslovi v francoskih listih, in tudi v Angliji ter po ostalem svetu so ljudje prislunili. Za senzacionalnimi naslovi je ticala grenka resnica, znanost je morala potrditi, da požre Sahara ob svoji južni meji vsako leto 4000 km stepne dežele. Tega pa ne dela šele od danes, že od 15. stoletja dalje in menda še od prej napreduje na 3000 km dolgi fronti za kilometer ali več proti jugu. Izvzemši pragozdne dele je v stepah in ravninah južno od Sahare talno vodovje v stalnem upadanju. Vodnjaki, ki so jih pred leti izvrtali, nenadno osušajo, potoki in reke zapuščajo svoje stare struge. Rastlinstva odeja se slabša včasih na pogled, zgornji zemeljski plast odnaša in razgreba. Opustošenje površine se širi in je zajelo široke predele Sudana ter v nekaterih planjavah vzhodne Afrike. Jug neskončne Sahare je poloben nezadržano napredujočemu peščenu morju. Dovolj je nam postojank, ki jih je moral človek zapustiti. Peščene sipine polagoma prekrile oaze in zašušile zadnje ostanke zelenjave. Tudi sedaj so Francozi in Angličani sklenili, da bodo postavili proti puščavi 12 km širok železni pas kot obrambni nasip. Tudi če bodo pri tem izkoristili ozonove, ki že obstoje, bo treba zasaditi nič manj nego 16 milijard dreves in to je tako ogromen načrt, da ga lahko pojmiš šele tedaj, če premislimo kriške razmere. Desetletja so potrebna za to delo in čela arhitektura mora nasade čuvati ne samo uničenja po živilih, temveč tudi škode s strani nerazumnih človekov. Niso bili fantasti, strokovnjaki, ki so si izmislili ta orjaški načrt, kajti eno gozd lahko ustavi napredovanje puščave in obnovi deževno podnebje. Znano je, da so želeli tudi v Zedinjenih državah urediti podobni načrt, kajti te države so isto tako v nevarnosti, da se spremene v puščavo.

morju dohod do širnih puščavnih ozemelj, ki ležijo niže nego morje, je teoretično sicer mogoče, praktično pa se to ne bo dalo izvesti, ker so saharске kotline obdane na stotine in tisoče kilometrov z visokimi ravninami in gorskimi verigami, n. pr. v Severni Afriki z Atlasom. Potujoče sipine obvladujejo po drugi strani tudi kotline same na doljave tisočev kilomet. Včasih se grmadijo v prave gore. Kar bi ustvarila človeška roka, bi neukrotljiva narava kmalu spet podrta. Tako je vzeti resno le načrt z gozdnim pasom. Vprašanje je, kdo ga bo izvedel in kdo bo dal zanj finančna sredstva. Medtem ko o tem premišlujejo, se peščeno morje polagoma, a neprestano zajeda v osrčje črne celine.

ARABSKI PREGOVORI

Zdravila sveta ne zadostujejo za vse njegove strupe. Priložnosti gredo mimo, kakor gredo oblaki mimo. Človek je kakor most: dobro in slabo gresta po njem. Učiti mladost je kakor klesanje v kamen. Učiti starino je kakor udrihanje po oslovskem hrbtu. Če je oče česen in mati čebula, odkod naj pride potem dobri vonj? En dan na zemlji je bolje nego tisoč dni pod njo. Uboštvo brez dolgov je popolno bogastvo. Vrzi skrbi stran, pozabile bodo nate. In če jih ne odvržeš, bodo vrgle one tebe. Zdravje je krona na glavah zdravih, ki jo vidijo samo bolniki. Vsak je s svojim razumom zadovoljen, s svojim denarjem pa ne. Znanost te krasi, če si bogat, in te hrani, če si ubog.

LOUIS IN JENNIE MEDVED

6216 ST. CLAIR AVE.

Vabita prijatelje in znance v soboto 26. avgusta, ker se bo serviralo mladega pečenege ali pohanega kozlička. Postregla bova tudi z dobrim pivom in vinom in drugimi dobrotami. Igrala bo izvrstna godba za ples in zabavo. Se priporoča za obilen obisk.

JOHN ROBICH Building contractor

Ce želite novo hišo ali predelati staro, roofing ali wall shingles, obrnite se na mene. Nizke cene in lahka odplačila.

20421 ARBOR AVE. KENmore 5152

LOUIS PECENKO

7308 Hecker Ave. ENdicott 2759

PARVAR, PAPIRAR IN DR. KORATER Unijsko delo

POPOLNA ZALOGA

Manžel drug

20421 Waterloo Ed. Slovenska lekarna

V 20 DNEH OKROG SVETA

Poročali smo, da pripravlja Cookova družba v Londonu družabno potovanje z letalom okrog sveta. Prvi zračni potovalec okrog sveta pa je ta rekord prekosil za celih deset dni. Imenuje se Norman C. Lee in se je pravkar vrnil z letalom "Atlantic Clipperjem" v New York. Na pot je šel oziroma odletel 20. junija. Iz New Yorka je šlo potovanje preko San Francisca. Honoluluja, Hongkonga, Bangkoka, Paroza, Marsella in preko Atlantika. Trije izmed omenjenih dvajsetih dni odpadejo na bivanje v raznih krajih. Tudi pomoči je Lee lahko vedno spal na trdnih tleh. Samo pet noči je prebil na letalu. Vsa pot je bila dolga 24,694 milj. Na tej progi obratujejo danes letala šestih različnih družb. Polet je stal okroglo 90,000.

Išče se

Išče se ženska za hišno delo. Naslov se pusti v uradu tega lista.

Naznanilo

Naznanjamo, da imamo vsako soboto, kokošjo in spaghetti večerjo. Vsi tisti, ki boste imeli večerjo dobite listke, ki so dobri za 2 toni premoga ali pa za \$15.00 v gotovini, kar se bo oddalo v nedeljo zvečer 3. septembra. Dobra godba za ples in dosti zabave. Vas vabi Ludwig Kovacic.

LUDWIG BARN

20160 LINDBERG AVE.

ALI IŠČITE DOBRO INVESTICIJSKO POSESTVO?

Mi imamo eno hišo za dve družini, velik lot z dvema garažama. Sedaj je hiša oddana v najem za \$65.00 mesečno. Mortgage H.O.L.C. za \$4000.00. Cena sedaj samo \$5,750.00 za hitro prodajo.

STRAINIC REALTY CO.

18000 Lake Shore Blvd.

CLEAN CUT MEAT MARKET

664 East 185th St. KENmore 1881

Trgujemo z boljše vrste mesom. Vedno sveže, mehko in okusno. Poskusite pri nas. Anton Novak.

ALI VAŠ RADIO DOBRO DELUJE?

Strokovnjaško popraviljanje radio aparatov. Pokličite ENdicott 3880 za približni račun. Vse delo garantirano.

ACME HARDWARE 7002 St. Clair Ave.

Srebrni jubilej

Podpisana Mike in Katarina Bizaj, 3175 West 54th Street se vsem kateri ste nama napravili tako veliko iznenadenje in presenečenje v Domu Zapadnih Slovencev na 6818 Denison Avenue, kamor sva bila peljana z sodelovanjem Josepha Pultz zadnjo soboto večer 12. avgusta. Zahvaljujeva se hčerka Giselde in Olgi kateri sta tako na skrivnem delovali, da nista prav nič vedela o tej stvari. Zahvaljujeva se vsem onim kateri ste delovali in žrtvovali čas in denar, da ste nama tako lepo napravili za najino petindvajsetletnico zakonskega življenja. Na to soboto naju je naš prijatelj Mr. Joseph Pultz povabil na kokašjo večerjo na West 50. cesto ob 8. uri zvečer. V tej dvorani je bila taka vročina, da ni bilo za obstati. Mr. Pultz je rekel "pojdimo pogledat v naš Dom, mogoče tam ne bo tako vroče," nakar smo se odpeljali. Ko smo prišli v Dom Zapadnih Slovencev me je vprašal ali želim balinati. Jaz sem mu rekel, da me ponoči ne veseli, pa je nagovarjal, da naj vsaj eno vržemo. Rekel sem mu, "pa naj bo." On je vzel košaro krogel in jih je neseš doli na balinarski prostor, nakar je položil basket na tla, ter je rekel "Mike pojdi sem in poglej kaj je to." Nato je otvoril vrata in vse naenkrat je zakričalo "Surprise" in luči so zagorele in naša hčerka Gisela nama je pripela cvetlice in vence. Potem so naju tako obsuli z rožami, da nisva vedela kje sva. Mrs. Fabricio in še dve drugi deklici so naju peljali v dvorano in so naju še enkrat poročili. Potem smo začeli korakati po dvorani in videli smo mize vse obložene z jestvinami, pri bari se je pa točila pijača v polni meri, iz kuhinje so pa pridne ženske hitro nosile na mize. Zahvaljujeva se vsem tistim, ki so se te slavnosti udeležili in tudi darila dali in to sledeči:

Proda se

Proda se hiša obstoječa iz 19 sob, 15 je opremljenih, 3 kopalnice, 3 garaže. Proda se za \$6,500. — Vpraša se na 1764 East 65th Street.

Soba se odda

Prostorna, opremljena soba se odda v najem moškemu ali ženski. Vse udobnosti. Istotam se dobi v najem tudi garaža za avtomobil. — Vprašajte na 1218 East 74th St.

Mr. in Mrs. J. Miklus, Mr. in Mrs. L. Fabricio, Mr. in Mrs. J. Pultz, Mr. in Mrs. F. Pultz, Mr. in Mrs. A. Kijun, Mr. in Mrs. A. Simcic, Mrs. M. Erjavec, Mr. in Mrs. J. Klinec, Mr. in Mrs. McCormick, Mr. in Mrs. C. Petry, Mr. in Mrs. F. Marash, Mr. in

L. R. Miller Coal Co.

L. R. MILLER COAL CO. 1007 East 61st St. ENdicott 1032

COAL WOOD Summer prices now

DEKORIRAMO

vaše sobe po najnižjih cenah. Scenerija, napisi itd

A. PLUTH 21101 Recher Ave. KENmore 3934 R.

Mrs. L. Sidrik, Mr. in Mrs. C. Urbancich, Mr. in Mrs. A. Rusjan, Mr. in Mrs. J. Simcic, Mrs. M. Kljun, Mr. in Mrs. F. Kravovec, Mr. in Mrs. J. Sinjur, Mr. in Mrs. J. Fabris, Mr. in Mrs. A. Persolia, Mr. in Mrs. F. Razingger Sr., Mr. in Mrs. P. Kren, Mr. in Mrs. E. Krejec, Mr. in Mrs. F. Ivancich, Mr. in Mrs. V. Simoncic, Mr. in Mrs. C. Valentine, Mr. in Mrs. M. Copic, Mr. in Mrs. F. Pultz Jr., Mr. in Mrs. F. Razingger Jr., Mr. in Mrs. F. Zelznik, Mr. in Mrs. F. Malhch, Mr. in Mrs. A. Mauser Sr., Mr. in Mrs. J. Jesenko, Mr. in Mrs. C. Zakely, Mr. in Mrs. A. Mauser Jr., Mr. in Mrs. J. Slabe, Mr. in Mrs. M. Uranker, Mr. in Mrs. J. Jedan, Mr. in Mrs. J. Pultz, Mr. in Mrs. C. Zarnick, Mr. in Mrs. M. Cevanich, Miss D. Davis, Mr. A. Cujkati, Mr. in Mrs. M. Ondrijecka, Mr. in Mrs. J. Ivancic, Mr. in Mrs. J. Rakovec, Mr. in Mrs. J. Boselea, Mr. in Mrs. F. Stanic, Mr. in Mrs. M. Duplaga, Mrs. T. Frank, Mrs. Nattie Brojstan, Mr. in Mrs. F. Peternel, Mr. in Mrs. M. Mahne, Mr. in Mrs. J. Frank, Mr. in Mrs. H. Nemgard, Miss H. Kodish, Miss H. Wejek, Mr. in Mrs. D. Luzanciv, Mrs. M. Adams, Mrs. M. Dominick, Mr. A. Kristancich, Mrs. A. Kaucic, Mr. A. Gustineich, Mr. in Mrs. C. Samanich, Mr. in Mrs. F. Andre-

Proda se

Proda se hiša obstoječa iz 19 sob, 15 je opremljenih, 3 kopalnice, 3 garaže. Proda se za \$6,500. — Vpraša se na 1764 East 65th Street.

Soba se odda

Prostorna, opremljena soba se odda v najem moškemu ali ženski. Vse udobnosti. Istotam se dobi v najem tudi garaža za avtomobil. — Vprašajte na 1218 East 74th St.

S tem oglasom vam popravim

vaš električni likalnik zastoj ali vam damo en tube za radio z vsakim popravilom na radiu, pralnem stroju ali električni ledenici. — Naše delo je garantirano.

SAILOR RADIO SERVICE

807 East 152nd St. MULberry 9211

Zavarovalnino

proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam itd. preskrbi

Janko N. Rogelj 6208 Schade Ave. Pokličite: ENdicott 0718

jancich, Mr. in Mrs. J. Andren, Mr. in Mrs. T. Andrejancich, Mr. J. Cieker, Mr. in Mrs. F. Filipis, Mrs. Madar

Pod vodstvom Mr. Lisjaka so nam igrali vesele poskočnice tako, da nismo mogli zapustiti dvorane dokler niso petelinčki svojo pesem zapeli.

Torej dragi prijatelji in prijateljice, nikdar ne bova pozabila najne petindvajsetletnice dokler bova živva. Torej lepa hvala vsem skupaj.

Mike in Katarina Bizaj Cleveland, O.

Domači mali oglasnik

AVTOMOBILSKA POSTREŽBA

RE-NU AUTO BODY CO.

878 East 152nd St. Popravimo vaš avto in prebarvamo, da bo kot nov. Prihranite si denar na parts ker jih dobimo direktno iz tovarne.

J. POZNIK — M. ZELODEC GLEenville 3830

Frank Rich in Frank Klun

E. 61st St. Garage

Se priporočamo za popravilo in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

ELYRIA AUTO REPAIR AND WELDING

Towing, Parts, Batteries, Painting Body Fenders

6815-31 SUPERIOR AVE. ENdicott 9361

Slovenska popraviljalnica

GOSTILNA

FR. MIHČIĆ CAFE 7202 ST. CLAIR AVENUE Night Club ENdicott 9359

100% pivo, vino, žganje in dober prigrizek. Se priporočamo za obisk. Odprto do 2:30 zjutraj

CVETLIČARNE

Slovenska cvetličarna

F. Jelercic & Sons 15302 Waterloo Rd. KENmore 0195

PAPIRAR

John Peterka Paperhanger and Painter Delo prvovrstno in točno Se priporočam 1121 East 68th Street ENdicott 0653

GASOLIN

MIKE POKLAR E. 43 St. in St. Clair Ave. ENdicott 9181

RAZNO

FRANK KURE 1118 EAST 74th ST. ENdicott 0439

Vsa kleparska dela, dela na strehah in na furnezih. Se priporočamo hišnim gospodarjem — delo je jamčeno in cene so zmerne.

Gulf Refining Gas Station

Izvršujemo tudi prvovrstna popravila na avtomobilih.

Louis Jerman

Plumbing and Heating Furnace installing and repairing 21651 Priday Ave. KENmore 4744-W

Oglašajte v — "Enakopravnosti"

Kampanja za "Cankarjev glasnik" sedaj v teku...

CANKARJEV GLASNIK

mesečnik za leposlovje in pouk ima sedaj kampanjo za nove naročnike!

AKO SE NISTE NAROČNIK TE VAŽNE REVije POSTANITE SE DANES!

NAROČNINA JE: za celo leto \$3 — za pol leta \$1.50 — za 4 mesece \$1

Kdor tekom kampanja pošlje en dolar direktno na urad Cankarjevega glasnika mu bo naročnina kreditirana za pet mesecev.

CANKARJEV GLASNIK 6411 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

MY CARLTON STAINLESS STEEL WARE IS THE BRIGHTEST SPOT IN MY KITCHEN... AND IT STAYS BRIGHT

Get acquainted with this new wonder metal that cooks better, permanently retains its gleaming lustre, won't stain, rust or darken, cleans easier, lasts longer and safeguards health. Try it in your own kitchen—it's the best demonstration you can make of the economy and value of this beautiful cooking ware.

SEE IT TODAY AT SUPERIOR HOME SUPPLY 6401-03 SUPERIOR AVENUE.

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slučaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost 6231 St. Clair Ave., HENDERSON 5311 - 5312

Vladimir Levstik:

28

PRAVICA KLADIVA

POVEST

"Kovač?" je zaječal Aleš. Njegove čeljusti so sklepetaje udarile druga ob drugo. "Kovač... Takoj ti povem. Samo zaradi Katre moram pogledati. Skrbi me... Potem se pomeniva o vsem..."

Tako govorec je omahnil proti vratom. Kolena so se šibila pod njim.

Krištof ga je gledal s široko strmečimi očmi. Gotovost se je rušila nanj kakor plaz. Njegovemu Andreju se je nekaj zgodilo — in Aleš se je bal povedati, kaj!... Skočil je na noge in planil pred vrata.

"Stoj!" je zavpil. "Tu ostaneš! Kaj je s kovačem? Govori!"

Mlinar se je sesedel na stol. Kako bedasto je bilo vse, kar je delal nocoj! Kako brezumno se je pogubljati z vsako besedo! Ali ne bi bilo manj sumljivo, da mu je povedal takoj?

"Kovača ni več," je zastokal, obupno zbiraje moči. "Ustrelili so ga..."

"Ustrelili so ga!" je kriknil brat, grabeč se za glavo in optekaje se na mestu. "Možina mrtve! Ustreljen!... Kdaj, kje, kako? Zakaj so ga ustrelili?"

"Kmalu po zasedbi Srbije," je odgovoril Aleš s pogumom izgubljenih. "Česarja je zmerjal v gostilni, vpriču vseh... In drugi dan so prišli ponj. Gotovo ga je nekdo naznanil. V Ljubljani so ga obsodili na smrt..."

"Na smrt!..." je ponovil

Krištof. Okrutna bol mu je trgala srce na dvoje. V tem trenutku ni mogel misliti na to, da sta bila nekdanja obadva, kovač in on, pripravljena umreti za pravico. Videl je svojega Palca uklenjenega. Videl ga je na morišču. Videl ga je ubitega kakor žival. Misli je na to, da ne bo nikoli več stiskal Andreju desnice, nikoli več gledal v njegove dobre oči. Njegov edini, najboljši prijatelj je bil mrtev!

Spustil se je na klop, položil obraz med dlani in krčevito zajokal. In v muki tega divjega, boleznega joka so ga zasketele na duši druge solze, solze oči, ki jim je nekdanji tako goreče želel, da bi se vekomaj smehljale. Koliko nesreče, o Bog! In ji ne bo smel otreti niti ene solze, kakor mu tudi ona ne sme položiti roke na čelo...

Aleš je strahoma gledal in čakal. Najhujše je stalo še vedno pred durmi. Se vedno se Krištof ni spomnil tistega, kar je bilo odločilno. Intel je, namestu da bi ga vprašal, kdo je kriv. Molčal je, namestu da bi sodil.

"Zdajle bi zdržal njegov pogled," je mislil Aleš. "Utajil bi. Da bi me vsaj že vprašal! Če ne, me mine pogum..."

In res ga je minil pogum. Treba je bilo pridobiti časa. Premisliti, najti besedo, kakor takrat za Jakoba Vojsko! Spet se je pomaknil proti vratom.

"Počakaj me... Samo za Katro pogledam..."

A komaj je položil roko na

kljuko, že je Krištof dvignil glavo in trdo ukazal:

"Stoj! Nisva se še zmenila vsega."

In spet je skrnil obraz med dlani ter utonil v svoje strašno molčanje.

To se je ponovilo štirikrat ali petkrat. Kolikokrat je mlinar iztegnil roko proti kljuki, tolikokrat je začul bratov glas:

"Stoj! Nikamor ne pojdeš!"

Droban trepet je šel po Alešu od glave do nog. Rajši bi bil zdiral k jezu in skočil vanj, kakor trpel to grozo pričakovanja. Še ga je obhajala brezumna misel, da bi se vrgel predenj in bi mu sam povedal vse...

Tedajci pa je Krištof vstal. Njegova roka je železno pala na bratovo ramo.

"Kdo ga je izdal?" je vprašal z glasom, v katerem ni bilo ničesar človeškega več.

"Kako, kdo... koga?" je jeknil Aleš. "Kovača misliš? Jaz ne, Krištof, verjemi, jaz ne... Prisežem ti! Zemlja naj me pogoltne..."

Vse črte njegovega lica so mahoma vzdrgetale od živalskega strahu za golo življenje. "Jaz ne... jaz ne!..."

"Priznaj!" je rekel brat. "Priznaj!" Njegov glas je zvenel čedalje tiše in roka se je pomikala z ramena čedalje bliže pod mlinarjev goltanec.

Aleš se ni mogel ganiti z mesta. Roke in noge so mu ohromele. Prihajalo je tisto, česar se je vedno bal: z železno pe-

stjo mu izdavi priznanje...

In on je zdajci vedel, da ne more priznati. Dokler je tajil, je imel še mrvice upanja, da uide živ...

"Priznaj!" je ponovil Krištof v trenutku, ko ga je prijel za vrat. "Kdo je izdal Andreja Možina?... Priznaj!"

V njegovih očeh je vihrala blaznost. Prsti obeh njegovih rok so se počasi skleпали okoli Alešovega vratu...

XLI.

Toda mahoma ga je izpustil. Vzravnaval se je in pogledal okoli sebe, kakor da se drami iz divjih sanj. Oba sta prisluhnila. S hišnega praga so se začuli koraki okovanih črevljev in trd žvenket. Potrkalo je na vrata. Še trenutek in vstopil je orožniški narednik iz Bukovice s svojim desetnikom. Oba sta bila vidno razburjena.

"Gospod Blagaj," je izpregovoril narednik, obračaje se k mlinarju. "Pripravite se..."

Aleš je okamenel. Orožnika bi se bila začudila njegovemu obrazu, da nista bila sama tako prepadena.

"Vaši svakinji se je zgodila nesreča," je povzel narednik. "Se pravi, zločin ali samomor..."

"Moji svakinji!" je zamrmral Aleš, trepetaje kakor šiba na vodi. "Kaj pravite!..."

Krištof ni rekel ničesar. Slo-nel je, opiraje se z rokami ob mizo, in široko strmel v orožnika, trudeč se, da bi ga razumel. Katra je bila mrtva? Strašna

vest! Presunila ga je, kakor presume vsaka smrt vsako čuteče bitje. Toda verjeti ji ni mogel. Če bi bila resnična, je pomenila njegovo prostost!

"Troje nas je šlo z opravka," je nadaljeval orožnik, sočutno gledaje mlinarja, s katerim je bil po službi dobro znan. "Zavili smo mimo mlina, da bi si skrajšali pot. Svetili smo. Tam, kjer gre cesta tik nad jezero, sem prav po naključju gledal vanj. Lahko si mislite moje presenečenje, ko vidim žensko nogo, ki je molela iz vode, s stopalom je zapletena v korenine..."

Potegnili smo jo na suho. Okoli vratu je imela zanko z brusnim kamnom na koncu vrvi. Spoznavši smo jo takoj... Najin tovariš je ostal pri njej, a midva sva prišla, da ukrenemo zaradi nadaljnega..."

Ko je narednik začel svoje poročilo, se je zgodilo z Alešem nekaj nepričakovanega. S tisto bliskovito naglico, ki se časih pojavlja v trenutku opasnosti, je premislil, da ne more obrzdati svojega trepeta in prepade-nega buljenja svojih oči, naj bi se tolikanj prizadeval. Tak-

kakršen je bil, je moral končno zbuditi pozornost orožnikov. Iz te pozornosti bi se neizogibno porodil sum, ki bi ga lahko pogubil. Še preden je narednik izrazil mnenje, da smatra Katro za žrtev zločina, je on, morilec, sam opozarjal nase, prav kakor bi klical: uklenite me!...

Sredi te moreče zavesti ga je izpreletela peklenska misel. Kje je bilo zapisano, da mora njegov trepet izražati slabo vest? Zakaj ne bi pomenil groze pred domnevni zločinem?... Orožnika sta zdajci opazila, da se Alešev pogled s strahom in očitanjem upira v neznanega vojnika. Krištof, ki je strmel v narednika, ni videl tega pogleda; zavzel se je šele tedaj, ko je narednik utihnil in čudno obvisel na njem z očmi.

Aleš je vstal in prestopil po izbi.

"Strašno, strašno," je ponovil nekajkrat zaporedoma. "Mož se vrne z vojne in najde ženo mrtvo... utopljeno... mor-da celo umorjeno!..."

Narednik, ki mu je mlinar večkrat pripovedoval o bratovih nesoglasjih z ženo, pri če-

mer je seveda valil vso kri-

na Krištofa, je živahno priš-

"Vi ste njen mož?" je vprašal osorno. "Krištof Blagaj Vojnik je pokimal."

"Kdaj ste se vrnil, dovolj da vprašam?"

"Nocoj, z večernim vlakom."

"Ali ste šli ob jezu?"

"Da. Zakaj?"

Narednik se je naglo spogledal s tovarišem in z mlinarjem. Za njegovo orožniško pamet bila stvar več kot sumljiva.

tem bolj, ker mu je Aleš pokazal izza bratovega hrbta prostoral roke kakor v znanju narednik. "Ali niste opazili?"

"Tako vprašam," je rekel bupa in osramočenja...

sar posebnega?"

(Dalje priložnje)

COTTON CLUB

ORANŽNA PIJAČA

Veselite... GINGER ALE, CLUB SODA, LIME FIZZ, ki stane manj in vam da več.

ZAMENJATE ZAMASKE ZA ZNAMKE.

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOST"

GOSPODINJE POZOR

Tukaj imate izborno priliko, da kupite krasno moderno kuhinjsko peč ali pralni stroj po izredno nizki ceni. To izredno globoko znižanje damo radi pomanjkanja prostora.

Grand kuhinjska peč najboljša v vseh ozirih, samo \$79.00
Bos pralni stroj preje \$89.00 sedaj samo \$69.00

ANTON DOLGAN
15617 Waterloo Rd.

VABILO NA PIKNIK

V prid progressa in napredka, ki se vrši na prizajnih Glačevih prostorih v nedeljo 27. avgusta

Kaži pot: Vozite po Chardon Road do Richmond Road. Vzemite White Road do Rockefeller Road, tam bo napis.

Za tiste, ki nimate avtomobilov bodo avtomobili na razpolago od 1 do 3 ure brezplačno.

V slučaju dežja se zabava vrši v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. — ODBOR

Margaret Georgandis

prej pri Gordon Park Beauty Shop, 6914 St. Clair Ave. naznanja vsem prijateljem in znancom da ima OTVORITEV novega prostora

V PETEK 25. AVGUSTA NA
6915 ST. CLAIR AVE.
POD IMENOM

Margaret's Beauty Salon,

kjer bo z veseljem sprejela svoje številne prijateljice in odjemalke.

Specialno za en teden \$3.50 permanent wave za samo \$2.00.

POKLIČITE ZA SESTANEK

DOVOLITE, DA VAM MI POMAGAMO IZBRATI VASO HIŠO! LAHKI POGOJI

14913 Elm Ave., 6 sob., hot air heat, samo \$375 takoj, ostalo lahki pogoji.	20440 Fuller Ave., Euclid; 5 sob., single, kopalnica, hot air heat; 50 ft. lot. Samo \$285 takoj, ostalo lahki bančni pogoji.
1408-10 East 49th St.; dve nadstropji za 4 družini; prvo nadstropje 4 sob.; drugo nadstropje 6 sob., kopalnica 3 nadstropje, 4 sobe. \$2900.	14601 Aspinwall Ave.; shinglo hiša, 6 sob., kopalnica, \$2750. Lot 40x130; niži dvakr. Samo \$300 takoj, ostalo kot najemalca.
899 E. 67 St.; hiša za dve družini, \$2750.00; v 1 nadstropju 5 sob in kopalnica, v drugem, 4 sobe in kopalnica; garaža za 2 avtomobila. Samo \$275 takoj, ostalo lahki bančni pogoji.	1476 East 71st St.; All ste vi pravi in v oredjen? Ta hiša z eno sobo vama bo ugalala; lot 40x104. Samo \$1500, malo predplačilo, ostalo lahki pogoji.

Pokličite nas, da se dogovorimo, kdaj pridete ali pa prodamo skozi našega prodajalca

THE CITY & SUBURBAN CO.

VOGAL E. 9th in HURON Prospect 7666

(5) TA KUPON

z ostalimi za tekoči teden, s 49 centi, opravičijo osebo do pokrova a veliko skledo in male skledice za sadje. Zamenjate lahko te kupone v našem uradu. Nobenih naročil ne sprejemamo po pošti.

IME _____
Naslov _____
Mesto _____

ZENITH WAR
DECLARES ON UNSIGHTLY AERIALS
See the New 1940 ZENITH RADIOS AND LEARN WHY

Investigate today all the sensational new 1940 Zeniths with **WAVEMAGNET**

The marvelous new device that means no aerial—no ground—no installation... just plug your Zenith in and play and what's more Wavemagnet eliminates man-made static. Gives radio reception noise-free beyond belief.

MODEL 6D456—Never before have we offered a low priced console with so many quality features... automatic tuning... Wavemagnet... full 8 inch speaker... hand rubbed walnut finish.

39.59

MORE BEAUTIFUL THAN EVER BEFORE
Superb craftsmanship and many choices of finishes make this year's Zeniths more beautiful than ever before.

IF IT HASN'T A WAVEMAGNET IT ISN'T A ZENITH

COME IN—SEE THEM TODAY

CENE OD 12.95 NAPREJ
PLAČATE SAMO 1.00 NA MESEC

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

6104 ST. CLAIR AVE. 819 E. 185 ST.
JOHN SUSNIK IN JERRY BOHNC, lastnika

Imejte telefon **PRI ROKI**

Člani vaše družine potrebujejo vsak dan telefon... da pokličejo prijatelje v mestu... ali da pokličejo zdravnika... da aranžirajo sejo ali zabavo... ali da samo naročijo grocerijo in si prihranijo naporno hojo.

Ker ga tolikokrat potrebujete, zakaj ne bi imeli telefona v vašem domu? On vas pokliče in je pri roki, za slučaj, da se ga po noči potrebuje. Stane zelo malo.

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.